

EUROPA-PARLAMENTET

2009 - 2014

Mødedokument

A7-0329/2013

10.10.2013

BETÆNKNING

om kvinder med handicap
(2013/2065(INI))

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

Ordfører: Angelika Werthmann

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE.....	20
UDTALELSE FRA UDVIKLINGSUDVALGET	22
UDTALELSE FRA UDVALGET OM BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER	25
RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET	30

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om kvinder med handicap

(2013/2065(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne, den europæiske menneskerettighedskonvention og EU's charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til FN's konvention om handicappedes rettigheder og dennes ikrafttræden den 21. januar 2011 i medfør af Rådets afgørelse 2010/48/EF af 26. november 2009 om Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder¹ og særlig til konventionens artikel 6 om kvinder og piger med handicap,
- der henviser til De Forenede Nationers konvention af 18. december 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW),
- der henviser til fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder²,
- der henviser til artikel 10, 19 og 168 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv³,
- der henviser til Kommissionens forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering (COM(2008)0426) og Parlamentets udtalelse herom af 2. april 2009⁴,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 15. november 2010 med titlen "Den europæiske handicapstrategi 2010-2020: et nyt tilsagn om et Europa uden barrierer" (COM(2010)0636) og til det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Initial plan to implement the European Disability Strategy 2010-2020 – List of Actions 2010-2015" (SEC(2010)1323 og SEC(2010)1324),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 16. december 2010 med titlen "Den europæiske platform mod fattigdom og social udstødelse: En europæisk ramme for social og territorial samhørighed" (COM(2010)0758),
- der henviser til Kommissionens forslag af 3. december 2012 til Europa-Parlamentets og

¹ EUT L 23 af 27.1.2010, s. 35.

² EFT C 364 af 18.12.2000, s. 1.

³ EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16.

⁴ EUT C 137 E af 27.5.2010, s. 68.

Rådets direktiv om tilgængeligheden af offentlige organers websteder (COM(2012)0721),

- der henviser til Rådets henstilling 98/376/EF af 4. juni 1998 om parkeringskort for mennesker med handicap¹,
- der henviser til Rådets konklusioner af 30. november 2009 om "Fremme af integration på arbejdsmarkedet – Genopretning efter krisen og forberedelse til Lissabondagsordenen for tiden efter 2010",
- der henviser til udkast til Rådets resolution af 2. juni 2010 om en ny EU-ramme på handicapområdet (10173/10) og Rådets resolution om handicappedes forhold i Den Europæiske Union (2008/C 75/01),
- der henviser til Kommissionens rapport om anvendelsen og resultaterne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly (COM(2011)0166),
- der henviser til EU-Domstolens dom i sag C-13/05 vedrørende direktiv 2000/78/EF – ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv – begrebet handicap²,
- der henviser til sin beslutning af 17. juni 1988 om tegnsprog for døve³,
- der henviser til sin beslutning af 26. maj 1989 om den sociale situation for handicappede kvinder og kvinder, der bistår handicappede⁴,
- der henviser til sin beslutning af 16. september 1992 om mentalt handicappedes rettigheder⁵,
- der henviser til sin beslutning af 14. december 1995 om handicappedes menneskerettigheder⁶,
- der henviser til sin erklæring af 9. maj 1996 om autisters rettigheder⁷,
- der henviser til sin beslutning af 13. december 1996 om parkeringskort for handicappede – handicappedes rettigheder⁸,
- der henviser til sin beslutning af 11. april 1997 om lige muligheder for handicappede⁹,
- der henviser til sin beslutning af 4. april 2001 med titlen "På vej mod et Europa uden barrierer for handicappede",

¹ EFT L 167 af 12.6.1998, s. 25.

² EUT C 224 af 16.9.2006, s. 9.

³ EFT C 187 af 18.7.1988, s. 236.

⁴ EFT C 158 af 26.6.1989, s. 383.

⁵ EFT C 284 af 2.11.1992, s. 49.

⁶ EFT C 17 af 22.1.1996, s. 196.

⁷ EFT C 152 af 27.5.1996, s. 87.

⁸ EFT C 20 af 20.1.1997, s. 386.

⁹ EFT C 132 af 28.4.1997, s. 313.

- der henviser til sin beslutning af 3. september 2003 om Kommissionens meddelelse med titlen "Mod et juridisk bindende FN-instrument til fremme og beskyttelse af handicappedes rettigheder og værdighed" (COM(2003)0016)¹ ,
 - der henviser til sin beslutning af 24. april 2009 om De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder og den tilhørende valgfrie protokol² ,
 - der henviser til sin beslutning af 25. oktober 2011 om mobilitet og integrering af personer med handicap og den europæiske handicapstrategi for 2010-2020³ ,
 - der henviser til sin beslutning af 8. marts 2011 om begrænsning af uligheder på sundhedsområdet i EU⁴,
 - der henviser til den europæiske ligestillingspagt 2011-2020,
 - der henviser til handlingsplanen om ligestilling og styrkelse af kvinders indflydelse 2010-2015,
 - der henviser til ”2nd Manifesto on the Rights of Women and Girls with Disabilities in the European Union (A toolkit for activists and policymakers)”,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 48,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling og udtalelser fra Udviklingsudvalget og Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A7-0329/2013),
- A. der henviser til, at de 80 mio. mennesker med et handicap, der bor i Den Europæiske Union, har et stort behov for et tilgængeligt og fordomsfrit fysisk, intellektuelt og socialt miljø uden barrierer, hindringer og stereotyper, der forhindrer dem i at udnytte deres grundlæggende menneskerettigheder og unionsborgerskab fuldt ud; der henviser til, at 46 mio. af disse 80 mio. mennesker er kvinder og piger, hvilket svarer til 16 % af den samlede kvindelige befolkning i EU;
- B. der henviser til, at skønsmæssigt én milliard mennesker i verden⁵ lever med et handicap, og at 80 % af disse bor i udviklingslandene; der henviser til, at kvinder med handicap er meget ugunstigt stillede på flere måder, eftersom de har store vanskeligheder med at opnå adgang til ordentlige boliger, sundhedspleje, offentlig transport, almen uddannelse og erhvervsuddannelse samt beskæftigelse, oplever forskelsbehandling med hensyn til adgang til kredit og andre produktive ressourcer og sjældent deltager i beslutningstagning;
- C. der henviser til, at antallet af ældre er voksende, hvilket betyder, at antallet af mennesker med handicap, herunder kvinder, vil vokse tilsvarende; der henviser til, at forekomsten af

¹ EUT C 76 E af 25.3.2004, s. 231.

² Vedtagne tekster, P6_TA(2009)0334.

³ EUT C 131 E af 8.5.2013, s. 9.

⁴ EUT C 199 E af 7.7.2012, s. 25.

⁵ Verdensrapporten om handicap (2011), udarbejdet i fællesskab af Verdenssundhedsorganisationen (WHO) og Verdensbanken.

handicap ifølge WHO er højere blandt kvinder, at kvinder er særlig berørte som følge af deres længere forventede levetid, og at antallet af kvinder med handicap derfor vil stige forholdsmæssigt mere;

- D. der henviser til, at stigningen i antallet af handicappede vil øge byrden på omsorgspersoner, navnlig omsorgspersoner, der passer et familiemedlem, og som hovedsageligt er kvinder, der ser sig nødsaget til at nedskære deres arbejdstid eller endog til at forlade arbejdsmarkedet for at tage sig af omsorgskrævende familiemedlemmer;
- E. der henviser til, at handicappede kvinders fulde deltagelse i samfundet og økonomien er en afgørende forudsætning for, at Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst kan lykkes; der henviser til, at mennesker med handicap, også kvinder og piger, skal gives retfærdige og lige muligheder for at deltage i samfundets sociale, økonomiske og politiske liv; der henviser til, at handicappede stadig støder på en lang række hindringer for deres fulde deltagelse i samfundet, hvilket ofte fører til social udstødelse og fattigdom og begrænser deres mulighed for at få fuld glæde af deres unionsborgerskab;
- F. der henviser til, at forskelsbehandling kan føre til social isolation og afsondrethed, psykologiske traumer og tristhed;
- G. der henviser til, at grundlaget for enhver sammenslutning af demokratiske stater er fremme af alle borgeres, dvs. både kvinders og mænds, deltagelse i de demokratiske processer (navnlig valg), etablering – hvor en sådan mangler – af den infrastruktur, der er nødvendig for en sådan deltagelse, og, dermed, fremme af inddragelsen af kvinder med handicap;
- H. der henviser til, at alle berørte aktører skal sikre lige adgang for kvinder og piger med et handicap til offentlige sundhedstjenester af høj kvalitet, f.eks. ved at forbedre erhvervsuddannelse og livslang læring for lægefagligt personale i sådanne kvinders og pigers specifikke behov, herunder med hensyn til seksuel og reproduktiv sundhed;
- I. der henviser til, at kvinder med handicap skal have ret til uddannelse, sundhed, arbejde, mobilitet, familieliv, seksuelle forhold, ægteskab og moderskab og til de beskyttelsesforanstaltninger, der garanterer disse rettigheder;
- J. der henviser til, at fremstilling i det offentlige rum af partnerskab, seksualitet og moderskab som oplevet af kvinder og piger med handicap bidrager til bestræbelserne på at bekæmpe fordomme, vedvarende stereotyper og fejlinformering; der henviser til, at en sådan fremstilling kan ske på mange forskellige måder, navnlig ad kunstnerisk og kulturel vej og via medierne;
- K. der henviser til, at der er langt større sandsynlighed for, at kvinder og piger med handicap bliver udsat for vold, navnlig udnyttelse i hjemmet og seksuel udnyttelse, og til, at det af skøn fremgår, at kvinder med handicap har mellem 1,5 og 10 gange større risiko for at blive misbrugt end ikke handicappede kvinder¹; der henviser til, at der, afhængigt af om de berørte kvinder bor ude i samfundet eller på institutioner, må træffes specifikke

¹ Human Rights Watch: Human Rights for Women and Children with Disabilities (2012), p. 5.

foranstaltninger til imødegåelse af dette fænomen, som der ikke findes nogen undskyldninger for, og som udgør en forbrydelse og en alvorlig krænkelse af menneskerettighederne; der henviser til, at der skal tilvejebringes fuld adgang til støttetjenester for alle kvinder, eftersom kvinder og piger med handicap lider af større følelsesmæssig afhængighed, i højere grad risikerer at blive udsat for alle former for kønsbaseret vold, befinder sig på et lavere personligt og socialt udviklingsniveau og er meget uvidende om seksualitet og de talrige og skadelige myter omkring dette spørgsmål; der henviser til, at tallene viser, at øget fattigdom har ført til, at seksuel udnyttelse af kvinder med handicap er blevet mere almindeligt;

- L. der henviser til, at kvinder og piger med handicap er udsat for mange forskellige former for forskelsbehandling som følge af uligheder mellem kønnene, alder, religion, etnisk tilhørsforhold, kulturel og social adfærd samt stereotyper med hensyn til handicap, som der må tages fat på; der henviser til, at kvinder med handicap ofte forskelsbehandles i forhold til mænd med handicap for så vidt angår adgang til beskæftigelse og uddannelse; der henviser til, at Kommissionen og medlemsstaterne kan imødegå dette fænomen ved at integrere kønsaspektet på alle relevante områder af handicappolitikken;
- M. der henviser til, at det påhviler de offentlige myndigheder at etablere offentlige specialiserede tjenesteydelser af høj kvalitet for at skabe et miljø for kvinder og piger med handicap, der er tilpasset således, at de fuldt ud kan udøve deres rettigheder, påtage sig deres ansvar og træffe egne beslutninger på lige fod med mennesker uden handicap og på denne måde gradvist blive mere selvstændige; der henviser til, at situationen, infrastrukturen, lovgivningen og støttestrukturerne varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat;
- N. der henviser til, at kvinder og piger med handicap kun vil få lige rettigheder, hvis der gennemføres retfærdighed mellem kønnene, og hvis de offentlige forvaltninger bliver tilgængelige for kvinder med handicap på samme vilkår som for personer uden handicap; der dog bemærker, at ligestilling mellem mænd og kvinder i praksis og med hensyn til gennemførelse varierer meget inden for EU;
- O. der henviser til, at den gruppe af mennesker, der har et eller flere fysiske, mentale eller intellektuelle handicap, er yderst uensartet, og at det derfor er nødvendigt at sikre, at disse mennesker behandles alt efter deres individuelle behov;
- P. der henviser til, at arbejdsløsheden blandt handicappede fortsat er uacceptabelt høj; der henviser til, at dette øger sandsynligheden for, at personer med handicap, en sårbar gruppe med større fattigdomsrisiko, bliver ofre for social udstødelse; der henviser til, at det er vanskeligere for kvinder og piger med handicap at få adgang til arbejdsmarkedet, hvilket gør det sværere for dem at føre en ordnet og uafhængig tilværelse; der henviser til, at beskæftigelse ikke blot er en indtægtskilde, men også er blevet et middel til social integration ved at skabe tilknytning til samfundet og medmenneskelige relationer; der henviser til, at kvinder og piger med handicap ofte er ofre for underbetaling; der henviser til, at hindringer for mobilitet samt større afhængighed af familiemedlemmer og omsorgspersoner skal overvindes for at fremme sådanne kvinders og pigers aktive deltagelse i uddannelse, på arbejdsmarkedet og i samfundets sociale og økonomiske liv;
- Q. der henviser til, at jo flere ressourcer medlemsstaterne investerer i integrationen af kvinder

med handicap, jo større succes har disse kvinder med at føre en selvstændig tilværelse, der gør det muligt for dem at udvikle deres færdigheder;

- R. der henviser til, at kvinder med handicap, der kommer fra ugunstigt stillede samfundsgrupper, har færre muligheder for at udvikle deres færdigheder og potentiale og blive mere selvstændige;
- S. der henviser til, at den økonomiske krise og nedskæringerne inden for den offentlige sundhedssektor og sociale tjenesteydelser i de fleste medlemsstater har negative konsekvenser for sårbare grupper, særlig kvinder og piger med handicap; der henviser til, at sådanne kvinder og piger allerede før krisen havde en høj fattigdomsrisiko; der henviser til, at disse spareforanstaltninger har betydet færre ansatte inden for specialuddannelse og hjælp til handicappede, lavere social støtte til omsorgspersoner, lavere sociale tilskud til personer med handicap, lavere finansiering af handicapinstitutioner og -organisationer og begrænsninger i handicappedes adgang til offentlig beskæftigelse, hvilket alt sammen har haft alvorlige følger for handicappede kvinders liv og deres muligheder for at føre et selvstændigt liv;
- T. der henviser til, at mobilitet, handicap og social inklusion hænger nøje sammen, navnlig med hensyn til kommunikationsfrihed og adgang til kommunikation (herunder blindeskrift, tegnsprog og andre alternative kommunikationsformer), bevægelsesfrihed inden for alle livets områder og adgang til tjenesteydelser; der henviser til, at handicappedes fulde og aktive deltagelse inden for alle samfundsområder må fremmes, og at de bør gives øget adgang til informations- og kommunikationsteknologier, robotteknologi i hjemmet og onlinekommunikationsløsninger;
- U. der henviser til, at det ville være mere socialt inkluderende og mindre udgiftskrævende, hvis medlemsstaternes støtte var af en sådan art, at kvinder med handicap kunne blive boende sammen med deres familier i stedet for at blive anbragt på en institution;
- 1. understreger betydningen af inklusion for alle EU-borgere, uanset eventuelle fysiske, intellektuelle, psykosociale eller mentale handicap, og opfordrer til fastsættelse af specifikke mål til sikring heraf for at forbedre livskvaliteten for handicappede og fremme en sammenhængende politik gennem fuld deltagelse af alle; understreger, at udarbejdelsen af strategier, politikker og lovgivningsmæssige initiativer til sikring af ikkediskrimination og lige muligheder skal ske i aktivt samarbejde med alle involverede aktører, herunder kvinder med handicap;
- 2. fastholder, at kønsaspektet bør integreres i handicappolitikker, og understreger betydningen af at integrere kønsaspektet i tilknytning til handicap i kønspolitikker, -programmer og -foranstaltninger for at styrke anerkendelsen og forståelsen af intersektionaliteten mellem køn og handicap i EU's og i medlemsstaternes lovgivning og politikker; mener, at kvinder med handicap bør opfordres til at sidde i de relevante organer som konsulenter, rådgivere eller eksperter; beklager, at den europæiske handicapstrategi 2010-2020 ikke indeholder noget integreret kønsperspektiv eller noget separat kapitel om kønsspecifikke handicappolitikker; beklager ligeledes, at strategien for ligestilling mellem kvinder og mænd 2010-2015 ikke specifikt behandler handicapsspørgsmålet, selv om handicappede kvinder ofte ser sig mere ugunstigt stillet end handicappede mænd og oftere risikerer at blive ramt af fattigdom og social udstødelse;

3. opfordrer indtrængende de medlemsstater, der endnu ikke har ratificeret FN-konventionen om handicappedes rettigheder og den tilhørende valgfrie protokol, til at gøre dette, så den kan gennemføres fuldt ud;
4. fremhæver, at en række undersøgelser har vist, at kvinder med handicap udsættes for dobbelt diskrimination, nemlig på grund af både deres køn og deres handicap, og betoner, at dette forhold har særdeles negative konsekvenser for kvinder og piger med handicap; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til i betragtning af den nuværende mangel på specifikke bestemmelser for kvinder med handicap at indarbejde sådanne bestemmelser i det sociale beskyttelsessystem;
5. minder regeringerne om, at forskelsbehandling på grund af handicap er forbudt, og opfordrer medlemsstaterne til at gøre en mere ambitiøs indsats for at fjerne de resterende hindringer;
6. minder om, at inklusion og deltagelse af kvinder og piger med handicap kun kan opnås, hvis det gøres lettere for dem at færdes uhindret i deres fysiske og sociale omgivelser, og opfordrer til, at der gøres en indsats for at nå dette mål;
7. fremhæver den vigtige rolle, som selvhjælpssammenslutninger spiller for at bringe mennesker sammen, navnlig kvinder, der er omsorgspersoner for handicappede i deres familie eller nærmeste vennekreds, samt det bevidstgørelsesarbejde, der udføres af disse sammenslutninger;
8. understreger betydningen af at optimere anvendelsen af EU's finansieringsinstrumenter, navnlig strukturfondene, for at fremme tilgængelighed og ikkediskrimination for personer med handicap, idet opmærksomheden navnlig skal rettes mod kvinder, der ofte rammes af mange forskellige former for diskrimination, og mod foranstaltninger, der tager sigte på at gøre mulighederne for finansiering af sådanne aktioner mere synlige i programmerne efter 2013;
9. holder på, at information om de tjenester, der står til rådighed for borgerne (for så vidt angår uddannelse, sundhed, retsvæsen, transport, henvendelser til myndighederne osv.) skal formidles på enkel og sikker vis på alle sprog og i alle mulige former og formater; påpeger, at nævnte tjenester, når de udbydes i form af telefonbetjening eller teleassistance, også skal være tilgængelige for døve og døvblinde kvinder;
10. fastholder, at inklusion forudsætter, at stereotyper imødegås gennem formidling af positive billeder via kulturelle udtryk og bevidstgørelseskampagner, der gør brug af en objektiv fremstilling af kvinder med handicap og af de mange forskellige roller, de kan udfylde i deres dagligdag i samfundet, samt ved at vise handicap i det offentlige rum, da det lige præcis er dette område, der halter bagefter; påpeger, at medierne spiller en vigtig rolle for udbredelsen af oplysninger om kvinder med handicap og bør bidrage til at skabe en positiv ændring i offentlighedens holdning til disse kvinder i overensstemmelse med principperne og værdierne i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap;
11. opfordrer medlemsstaterne til at betragte seksuel vold som en alvorlig forbrydelse, der skal retsforfølges, navnlig hvor ofrene er kvinder med handicap, særlig mentale handicap, for at nedbringe det høje antal af indberettede tilfælde af voldtægter, seksuel chikane og

vold i store institutioner;

12. understreger, at det for at forhindre, at handicappede piger skjules, forlades, vanrøgtes eller isoleres, er nødvendigt at iværksætte informationskampagner for familier for at oplyse dem om de offentlige støttefaciliteter, der står til rådighed med henblik på sådanne pigers pleje og fremtidige udvikling, og for at bekæmpe fastlåste og diskriminerende kønsstereotyper; mener, at myndighederne, hvis den nærmeste familie ikke er i stand til at passe et handicappet barn, bør udfolde alle bestræbelser på at tilvejebringe alternativ pasning hos en fjernere del af familien eller, hvis dette ikke lykkes, i barnets lokalområde i familiære rammer; bemærker, at det er nødvendigt at fremme anbringelse i plejefamilier og adoption af børn med handicap ved at smidiggøre de bureaukratiske procedurer og tilbyde pleje- eller adoptionsfamilierne information og passende støtte;
13. foreslår, at der på boligområdet tages hensyn til arkitektoniske og andre miljømæssige overvejelser og foranstaltninger for at fremskynde en positiv ændring fra "design, der opfylder særlige behov" til "integrerende og inklusivt design for alle borgere"; bemærker dog samtidig, at målet om at sikre uhindret adgang og de nødvendige tilpasninger med henblik på at nå dette mål ikke kun bør være af arkitektonisk art, og at universelt design, hvormed formålet navnlig er at opfylde handicappede kvinders daglige basale behov, bør være et fast mål og en realitet; understreger behovet for at sikre, at kvinder med handicap har adgang til socialt boligbyggeri, enten alene eller sammen med andre, og for at tilbyde dem økonomisk bistand til fjernelse af hindringer for deres mobilitet i hjemmet, en facilitet, der bør udvides til også at omfatte dem, der bor i lejeboliger; understreger derfor på ny betydningen af at sikre, at handicappede får øget adgang til anstændige levevilkår, uanset om det gælder boliger, mobilitet, adgang til offentlige og sociale tjenesteydelser eller deltagelse i det offentlige liv;
14. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme uhindret adgang for kvinder og piger med nedsat mobilitet og handicappede kvinder og piger til transportinfrastruktur og køretøjer samt til informations- og reservationsformater; bemærker, at der blandt handicappede brugere af offentlig transport er flere kvinder end mænd; understreger derfor, at det er afgørende, at der tages hensyn til køns- og handicapaspekter i forbindelse med udformningen, gennemførelsen og evalueringen af transportpolitikker for at sikre lige muligheder og ikkediskrimination af kvinder med handicap; anbefaler derfor, at disse kvinder i deres egenskab af eksperter på området inddrages som konsulenter ved udformningen af transportpolitikker;
15. påpeger, at tilgængeligheden til internettet og sociale medier også skal sikres (f.eks. skal alle offentlige websteder være læsbare for mennesker med synshandicap, idet løsningerne også skal fokusere på andre former for handicap end synshandicap, f.eks. tilpasning af svært tilgængeligt indhold til behovene hos personer med intellektuelle handicap og integration af videoer, hvor indholdet forklares ved hjælp af tegnsprog osv.); udtrykker bekymring over, at borgerne endnu ikke er sikret fuld adgang til regeringskontorer og e-forvaltning; holder på, at personer med handicap, herunder ældre personer med hørenedsættelse, hvis antal og andel i samfundet ifølge WHO-skøn er særligt stigende, skal gives adgang til træning i digitale færdigheder; glæder sig derfor over Kommissionens forslag til direktiv om tilgængeligheden af offentlige organers websteder;

16. understreger, at demokratisk deltagelse er en del af de grundlæggende og borgerlige rettigheder for kvinder med handicap og skal fremmes og sikres; opfordrer derfor medlemsstaterne og alle relevante offentlige myndigheder til at stille passende tilpassede faciliteter til rådighed og til at styrke kvinders aktive engagement og deltagelse;
17. påpeger, at FN's konvention fremmer en menneskerettighedsmodel med støttet beslutningstagning baseret på den naturlige ligestilling og naturlige værdighed, der tilkommer alle mennesker, i stedet for den forældede model med substitueret beslutningstagning; opfordrer derfor medlemsstaterne til at fremme handicappede kvinders repræsentation i beslutningsprocessen for at sikre, at deres interesser og rettigheder beskyttes;
18. mener, at kvinder og piger med handicap har ret til så vidt muligt at bestemme over deres eget liv og deres egne behov, og at de bør høres og konsulteres og aktivt tilskyndes til at være så selvstændige som muligt, og understreger, at disse rettigheder også bør garanteres i dagligdagen på offentlige specialiserede institutioner; understreger, at personlig assistance er et middel til sikring af et selvstændigt liv og derfor bør fremmes for kvinder med handicap i forbindelse med den støtte, de modtager på uddannelses- eller erhvervsuddannelsesinstitutioner, på arbejdspladser, i familierne og i forbindelse med graviditet og moderskab;
19. minder om, at alle faser i en kvindes liv ikke blot indebærer muligheder, men også ansvar, og at kvinder i denne henseende ofte må bære en uforholdsmæssigt stor del af byrden i forbindelse med graviditet og fødsel, når de skal håndtere de negative virkninger af graviditet, særlig i de tilfælde, hvor fædrene hverken påtager sig deres ansvar eller bidrager til børnenes velfærd og liv, fordi de har forladt deres familier, idet opmærksomheden henledes på, at begge forældre i en familie bør bære lige store dele af ansvaret, medmindre de på forhånd har indgået en gensidig aftale om det modsatte;
20. betoner, at kvinder og piger med handicap skal informeres om deres rettigheder, sådan at de kan træffe egne beslutninger, idet informationen skal formidles på en måde, der er tilgængelig og forståelig for dem, og idet der skal tages hensyn til de forskellige kommunikationsmåder, -midler og -formater, som de vælger, og, hvor det er relevant, til graden af deres mentale handicap;
21. bemærker, at der inden for sundhedssektoren for at sikre, at navnlig kvinder og piger med handicap gives behørig omsorg, er behov for specifik vedvarende og livslang uddannelse inden for sindslidelser/mentale handicap for at forbedre påvisningen af disse lidelser, og således at patienter, der er ramt af sådanne lidelser, kan henvises til behandling hos specialiserede lægetjenester; opfordrer derfor medlemsstaterne til at sørge for specialuddannelse af alle fagfolk, der tager sig af mennesker med handicap, og betoner, at sundhedspersonale og lærere under deres uddannelse skal bibringes kendskab til alle former for handicap, idet der erindres om, at nogle af disse er ret ukendte, selv om de er meget udbredte;
22. bemærker, at uddannelse og erhvervsuddannelse for personer med handicap i visse medlemsstater sker på separat basis og er mangelfuld; understreger betydningen af at integrere kvinder med handicap i de almindelige uddannelses- og erhvervssystemer i alle de tilfælde, hvor deres handicap er foreneligt med en sådan integration;

23. understreger behovet for at støtte indvandrerpiger og -kvinder med handicap for at udvikle deres færdigheder og potentiale inden for rammerne af en erhvervsuddannelse og give dem mulighed for at opnå passende beskæftigelse;
24. bemærker, at de forskellige faser i en kvindes liv – herunder graviditet – indebærer specifikke udfordringer, som må tages op, og at kvinder med handicap i den forbindelse bør have de samme rettigheder og muligheder som kvinder uden handicap for at undgå, at de på nogen måde afskrækkes fra at få børn; understreger desuden, i lyset af de ekstra udfordringer, som kvinder med handicap stilles over for, at disse kvinder bør have ret til længere barselsorlov, så de kan tilpasse sig deres nye situation og skabe et velfungerende familieliv; bemærker, at tvangssterilisation og tvungen abort er former for vold mod kvinder og udgør en umenneskelig eller nedværdigende behandling, som medlemsstaterne bør udrydde og på det kraftigste fordømme;
25. understreger, at kvinder og piger med handicap skal have mulighed for at nyde deres seksualitet lige så frit som mennesker uden handicap, og mener, at kvinder med handicap skal kunne leve og opfylde deres ønske om at få børn eller ikke at få børn på lige fod med kvinder uden handicap; understreger, at piger, teenagepiger og kvinder med handicap, for at de kan tage ansvar for deres seksuelle adfærd, skal have adgang til seksualundervisning givet af fagfolk, der er eksperter på området, f.eks. lokale undervisere i offentlig socialforsorg, idet undervisningen, såfremt det er relevant, skal tilpasses den handicappede kvindes eller piges intellektuelle niveau; påpeger, at disse kvinder og piger skal vide og forstå, hvordan kroppen fungerer (hvordan man bliver gravid, og hvordan man kan undgå det), hvordan man kan sige nej til seksuelle praksisser, man ikke ønsker at deltage i, hvordan man undgår seksuelt overførte sygdomme osv.; understreger behovet for at sikre særlig støtte til kvinder med handicap og deres familier, herunder hjælp til børnepasning, sådan at de kan nyde moderskabet fuldt ud; understreger, at medlemsstaterne på dette punkt skal tage særligt hensyn til mentalt handicappede kvinders behov;
26. mener, at det er afgørende for kvinder og piger med handicap, at de har fuld adgang til lægebehandling, som imødekommer deres særlige behov, herunder gynækologiske undersøgelser, lægeundersøgelser, familieplanlægning og passende støtte under graviditeten; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at sikre, at deres nationale offentlige sundhedstjenesteydelser omfatter ordentlig adgang til disse tjenesteydelser;
27. understreger betydningen af at udrydde fordomme, negative opfattelser og sociale stigmatiseringer og af at tilskynde til social accept, respekt og tolerance og til, at der sættes pris på den menneskelige mangfoldighed; opfordrer navnlig medlemsstaterne til at gennemføre bevidstgørelseskampagner;
28. understreger, at vold mod kvinder og seksuel vold er en alvorlig krænkelse af de grundlæggende rettigheder; understreger – i betragtning af deres ekstreme sårbarhed – at kvinder og piger med handicap, som bor på plejehjem og psykiatriske hospitaler, skal beskyttes mod seksuelle overgreb og andre former for fysisk mishandling, som de måtte blive udsat for, og peger med bekymring på de manglende data om dette alarmerende fænomen; opfordrer medlemsstaterne til at undersøge, hvor udbredt dette problem er, ved at opfordre kvinder med handicap, som er ofre herfor, til at bryde deres tavshed; tilskynder til, at der indsamles relevante data på en fortrolig måde med henblik på at

træffe de rette foranstaltninger til at tage fat på dette problem; opfordrer Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder til at foretage undersøgelser af situationen for piger og kvinder med handicap for så vidt angår vold;

29. opfordrer medlemsstaterne til at forebygge chikane på arbejdspladsen ved hjælp af effektive chikaneprotokoller i overensstemmelse med anvendelsen af direktiv 2000/78/EF med sigte på at begrænse den høje forekomst af voldtægter, seksuel chikane og vold samt tvangssterilisationer, navnlig i store institutioner;
30. understreger, at det i mange udviklingslande stadig er meget vanskeligt at undgå vold, at anmelde sådanne forbrydelser og at få adgang til domstolene samt til juridiske og sociale tjenester;
31. opfordrer EU og medlemsstaterne til at træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige foranstaltninger til at beskytte kvinder og piger med handicap mod alle former for udnyttelse, vold og misbrug både i og uden for hjemmet og til at lette deres adgang til domstolene ved at yde passende lokalsamfundsbaseeret assistance og støtte under hensyn til deres specifikke behov, herunder i form af hjælpeordninger, for at undgå isolation og indespærring i hjemmet; mener, at alle sådanne tjenester og programmer desuden bør overvåges nøje af uafhængige myndigheder; beklager, at EU-lovgivning og national lovgivning med henblik på at forhindre udnyttelse, vold og misbrug ofte mangler fokus på handicap;
32. opfordrer indtrængende Kommissionen til at iværksætte en omfattende strategi til bekæmpelse af vold mod kvinder, således som Parlamentet har anmodet om i en række beslutninger, senest i Svensson-betænkningen, som blev vedtaget den 5. april 2011¹; understreger på ny behovet for, at Kommissionen forelægger et lovgivningsmæssigt forslag til et strafferetligt instrument til bekæmpelse af kønsbaseret vold, herunder beskyttelse af handicappede kvinders rettigheder i tilfælde af seksuelt misbrug og vold i såvel det offentlige rum som i hjemmet;
33. betoner, at det skal sikres, at kvinder med handicap har økonomisk overkommelig, let og sikker adgang til domstolene, og at de i de enkelte faser i forløbet har adgang til de støtteordninger og -teknologier inden for mundtlig kommunikation, som de selv vælger, herunder tilstedeværelsen af tegnsprogstolke eller hjælpere/tolke for døvblinde, for at sikre, at de kommunikerer korrekt med politi- og retspersonalet; understreger, at der på grund af handicappede kvinders store afhængighed af den person, der tager sig af deres pleje, og som i mange tilfælde også forulemper og misbruger dem, skal sørges for uafhængige kommunikationsmidler til kvinder med handicap, der er blevet forulempet, for at give dem mulighed for anmeldelse og øjeblikkelig overflytning til plejecentre, hvor de på fuldtidsbasis kan opholde sig midlertidigt, indtil anmeldelsen er blevet behandlet under anvendelse af de behørigte retsprocedurer; foreslår, at der indføres forsøgsprocedurer, der er specifikt skræddersyet til at imødekomme behovene hos kvinder og piger med handicap, herunder assistance fra ngo'er; understreger, at ingen hindringer må stå i vejen for, at kvinder med handicap har adgang til domstolene; påpeger med hensyn hertil, at der må træffes effektive foranstaltninger for at give kvinder med handicap adgang til den støtte, som de måtte have brug for i forbindelse med udøvelsen af deres rets- og handleevne, og

¹ Vedtagne tekster, P7_TA(2011)0127.

som, når det er nødvendigt, skal afpasses efter deres personlige behov og evner, når de skal træffe beslutninger vedrørende civile og politiske rettigheder; påpeger, at der også er brug for passende effektive beskyttelsesforanstaltninger, f.eks. uvildige vurderinger af kvinders reelle behov foretaget af uafhængige, anerkendte eksperter, for at forhindre tredjeparter eller institutioner i at udnytte kvinder med handicap under udøvelsen af disses rets- handleevne, og at disse foranstaltninger regelmæssigt skal tages op til fornyet overvejelse;

34. understreger, at enhver sterilisationsaftale, som en kvinde eller pige med handicap indgår, skal være frivillig og skal undersøges af en uvildig tredjepart, som har til opgave at kontrollere, at beslutningen er truffet på et behørigt grundlag, og, såfremt der ikke foreligger alvorlige lægelige indikationer herfor, uden tvang; understreger endvidere, at handicappede kvinder eller piger aldrig må gives svangerskabsforebyggende midler eller underkastes en lovlig afbrydelse af et svangerskab mod deres vilje; mener, at kvinder og piger med handicap skal have ret til at give deres informerede samtykke til og til at forstå enhver lægefaglig praksis; er af den opfattelse, at hvis en kvinde eller pige med handicap er ude af stand til at give sit samtykke, skal menneskerettighederne altid respekteres; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at forhindre og fordømme tvangssterilisering af kvinder med handicap;
35. bemærker, at den anvendte terminologi til beskrivelse af fysisk funktionshæmning og fysiske handicap er forskellig, og at der bør lægges vægt på handicap frem for funktionshæmning i medicinsk henseende i overensstemmelse med den tilgang, der er valgt i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, og som også er blevet fulgt af Den Europæiske Unions Domstol; understreger, at arbejdsgivere bør fokusere på kompetencer og færdigheder hos arbejdstagere eller jobansøgere med handicap;
36. opfordrer medlemsstaterne til at fremme og sikre adgangen til alle former for formel, uformel og livslang læring og til arbejdsmarkedet for kvinder og piger med handicap, idet disse bør tilskyndes til at gennemføre studier og anvende nye informations- og kommunikationsteknologier samt opmuntres til og støttes i at komme ud på arbejdsmarkedet, og understreger, at særlige evner, synspunkter og erfaringer kan berige arbejdsmiljøet betydeligt; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at sikre uddannelse og information af lærere, erhvervslærere, de ansvarlige i de offentlige forvaltninger og arbejdsgivere med henblik på gennemførelsen af sociale integrationsprocesser, som kan udnytte handicappede kvinders potentiale og merværdi; foreslår, at Den Europæiske Socialfond på effektiv vis anvendes til at forbedre niveauerne for handicappede kvinders og pigers inklusion inden for alle vigtige områder af livet, f.eks. adgang til arbejdsmarkedet, såvel som til at mindske ungdomsarbejdsløshed og fattigdom;
37. opfordrer medlemsstaterne til at gøre sig nye overvejelser vedrørende deres retlige og politiske rammer for deltagelse på arbejdsmarkedet af kvinder med handicap og kvinder med intellektuel funktionsnedsættelse og psykiske handicap; fremhæver behovet for at vedtage aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger for kvinder med handicap, som giver muligheder for den enkelte, herunder fleksible beskæftigelsesordninger og deltids- og fuldtidsbeskæftigelse, og behovet for at overveje muligheden for at stimulere små og mellemstore virksomheder (SMV'er) ved hjælp af økonomiske incitamenter og anden støtte med henblik på en bedre forening af arbejdsliv og privatliv; understreger, at kvinder

med handicap bør have lige adgang til finansiering af iværksættelse af små virksomheder og andre former for selvstændig erhvervsvirksomhed, og at de også bør have ret til at vælge mellem forskellige former for beskæftigelse; tilskynder medlemsstaterne til at benytte sig af bedste praksis rundt omkring i Europa; opfordrer arbejdsgivere til at foretage rimelige tilpasninger af arbejdspladser og arbejdsforhold for at sætte mere fokus på at skabe incitament for handicappede og aktivt optage dem på arbejdsmarkedet, hvor der skal være mulighed for at indbringe individuelle tilfælde af forskelsbehandling for en arbejdsret i overensstemmelse med artikel 5 i direktiv 2000/78/EF;

38. bemærker, at de nuværende uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer overordnet set ikke formår at forhindre et stort frafald blandt personer med handicap, og opfordrer medlemsstaterne til at sætte særligt fokus på handicappede børn eller børn med særlige behov i uddannelsessammenhæng for at forbedre integreringen af disse og bidrage til at bringe skolefrafaldsprocenten ned på under 10 %;
39. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at sørge for den nødvendige finansiering og støtte til handicapforeninger og -organisationer, som spiller en vigtig rolle for fremme af handicappedes rettigheder og for fremhævelse af værdien af deres aktive deltagelse som borgere i samfundet;
40. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at sørge for den fornødne specialiserede støtte til handicappede kvinders familier i form af uddannelse af og støtte til omsorgspersoner på alle niveauer og til at oprette aflastningsinstitutioner, hvor personer med handicap kan blive passet midlertidigt, når deres familier måtte have brug for det;
41. henleder opmærksomheden på de eksisterende uligheder mellem medlemsstaternes infrastrukturfaciliteter for mennesker med handicap og understreger, at mobiliteten i EU må sikres for kvinder og piger med handicap overalt, og at bestemmelsesmedlemsstaten skal sørge for at give sådanne kvinder de særlige faciliteter, som de har ret til på lige fod med andre personer med handicap;
42. beklager, at Rådet endnu ikke har færdiggjort sit arbejde med udkastet til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering på trods af Parlamentets holdning fra 2009; opfordrer Rådet til at sikre, at denne lovgivning vedtages inden udgangen af indeværende valgperiode;
43. betoner, at personer med handicap, navnlig kvinder, har langt større risiko for at blive ramt af fattigdom (ifølge OECD lever omkring hver fjerde handicappede i fattigdom); opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at træffe fyldestgørende foranstaltninger til at forhindre kvinder med handicap i at glide ud i fattigdom, og til at sikre, at de modtager handicapydelse og har adgang til sociale og lægefaglige tjenesteydelser ved at udarbejde passende nationale programmer og sikre en effektiv gennemførelse af disse via en løbende overvågning og evaluering; bemærker, at faren for fattigdom og arbejdsløshed er særlig alvorlig, når det drejer sig om enlige mødre med handicappede børn; påpeger, at fremme af ligestilling mellem kønnene og af lige muligheder samt bekæmpelse af den diskrimination, som handicappede børn og deres familier udsættes for, er et redskab til imødegåelse af stigmatisering, fattigdom og social udstødelse, og at der i alle politikker til

bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse bør tages hensyn til sammenhængen mellem handicap, køn og fattigdom;

44. opfordrer til, at de offentlige sundhedssystemer klassificerer sårbare grupper som brugere med særlige behov, og til, at disse systemer udstyres med de ressourcer og henvisningsmuligheder, der er nødvendige for at sikre en ordentlig pleje;
45. opfordrer til, at der gennem et forebyggelses- og støtteprogram sættes særligt fokus på ældre kvinder, som ofte bor alene og får sygdomme, der medfører handicap;
46. understreger, at indførelsen af spareforanstaltninger i mange lande har medført beskæringer af sociale ydelser og vigtige tjenesteydelser, og at handicappede kvinder i den sammenhæng er en særlig sårbar gruppe; understreger også, at beskæringer i støtten til mennesker med handicap og deres plejepersoner – for størstedelens vedkommende kvinder – vil gå ud over de uddannelsesmæssige, sociale og økonomiske behov, som kvinder med familieansvar har; opfordrer derfor medlemsstaterne til at vedtage foranstaltninger til fjernelse af alle hindringer for effektive og tilgængelige tjenester af høj kvalitet og til overkommelige priser for handicappede kvinder;
47. påpeger, at manglen på økonomisk overkommelige og tilgængelige omsorgs- og assistanceordninger af høj kvalitet for personer med handicap i de fleste EU-lande, og den kendsgerning, at omsorgsarbejde ikke er ligeligt fordelt mellem kvinder og mænd, har en direkte negativ indvirkning på kvinders muligheder for at deltage i alle aspekter af det sociale, økonomiske, kulturelle og politiske liv; opfordrer med hensyn hertil på det kraftigste til, at der sættes særligt fokus på personer – ofte kvinder – der drager omsorg for handicappede, og til, at der tages hensyn til deres engagement i forbindelse med anerkendelsen af deres erhvervserfaring, og fremhæver endvidere behovet for at opfordre medlemsstaterne til i deres sociale sikringsordninger og i forbindelse med pension at anerkende det engagement og det ulønnede arbejde, der ydes af de personer, som regel kvinder, der passer personer med handicap; understreger, at man skal være særlig opmærksom på disse kvinder for at sikre, at de modtager en ordentlig løn og pension; opfordrer derfor Kommissionen til at forelægge et lovgivningsmæssigt forslag om omsorgspersoners orlov (eller plejeorlov), som giver folk mulighed for at tage orlov for at tage sig af syge eller handicappede familiemedlemmer eller familiemedlemmer med nedsat funktionsevne og/eller for at beholde deres job, når de tager orlov for at passe plejekrævende familiemedlemmer;
48. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at udvikle storstilede bevidstgørelseskampagner for at gøre kvinder og piger med handicap mere synlige og fremhæver den værdifulde rolle, som massemedierne og internettet kan spille med hensyn til at tegne et positivt billede af kvinder med handicap og med hensyn til at tilskynde dem til at gøre deres rettigheder gældende;
49. mener, at det er afgørende, at medlemsstaterne sikrer, at kvinder og piger med handicap er lige for loven og har ret til samme retsbeskyttelse og juridiske ydelser uden nogen form for diskrimination; er af den opfattelse, at enhver form for diskrimination på grund af handicap og køn skal forbydes, eftersom sammenfaldet af disse to faktorer forværrer uligheden eksponentielt;

50. opfordrer indtrængende Kommissionen til i forbindelse med midtvejsevalueringen af den europæiske handicapstrategi 2010-2020 og udarbejdelsen af den hertil hørende liste over foranstaltninger for perioden 2015-2020 at udvikle en tilgang, der i højere grad tager hensyn til kønsaspektet;
51. fremhæver atter behovet for, at EU's handicappolitikker lige fra begyndelsen tager hensyn til princippet om ligestilling mellem kønnene for at forhindre, at allerede eksisterende uligheder bevares eller øges i forbindelse med formuleringen af politikker; understreger, at der må fastlægges indikatorer, der afspejler såvel køns- som handicapaspekterne; mener, at manglen på indikatorer gør det vanskeligt at danne sig et præcist billede handicappede kvinders situation; opfordrer Kommissionen til at opfordre kvinder og piger med handicap til at deltage i fremtidige undersøgelser vedrørende kvinder og handicap;
52. opfordrer Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne til at vedtage et horisontalt antidiskriminationsdirektiv, der tager sigte på inden for alle EU's kompetenceområder at fjerne barrierer, som forhindrer handicappede, herunder navnlig handicappede kvinder og piger, i at udnytte deres fulde potentiale for social deltagelse og uafhængighed;
53. opfordrer medlemsstaterne til at støtte frivillige initiativer, der støtter menneskelig mangfoldighed, og til at stille tilstrækkelige midler til rådighed for ngo'er, der beskæftiger sig med dette spørgsmål;
54. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at indsamle detaljerede og pålidelige kønsopdelte statistikker til brug for målrettede undersøgelser vedrørende handicappedes reelle situation, eftersom sådanne undersøgelser er en absolut nødvendighed for, at der kan udarbejdes effektive politikker, som tager højde for intersektionaliteten mellem køn, handicap og vold; mener, at kvinder med handicap bør inddrages i inddrages i indsamlingen af sådanne data; mener ligeledes, at alle undersøgelser vedrørende mennesker med handicap skal tage hensyn til kønsaspektet, og at undersøgelser vedrørende kvinder og piger på samme måde skal tage hensyn til handicapaspektet;
55. understreger, at mangfoldighed beriger samfundet;
56. bemærker, at den menneskelige værdighed er ukrænkelig og skal respekteres og beskyttes;
57. understreger betydningen af at anvende en kønssensitiv tilgang til handicap i udviklingsdagsordenen for perioden efter 2015;
58. opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til at integrere handicap i udviklingspolitik og i projekter på en koordineret måde og til at fremme en omfattende strategi for fattigdomsreduktion i de geografiske programmer for handicappede kvinder, der tager sigte på at frigøre deres økonomiske potentiale; understreger, at jordreformer skal sikre ligestilling mellem kønnene for så vidt angår jordejerskab, også for handicappede kvinders vedkommende;
59. anmoder Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten om at indføre overvågningsmekanismer for at evaluere virkningen af deres politikker på handicappede kvinder i de enkelte lande; opfordrer EU til at støtte partnerlandes bestræbelser på at udarbejde og gennemføre arbejdsmarkedslovgivning i overensstemmelse med

konventionen om rettigheder for personer med handicap og ILO-konvention 159;

60. opfordrer Kommissionen til at fremme initiativer, der tager sigte på at styrke de berørte parters kapacitet til effektivt at opfylde internationale tilsagn om inklusion af handicappede i udviklingen i overensstemmelse med målene i konventionen om rettigheder for personer med handicap; henstiller, at EU fremmer handicaporganisationers deltagelse i internationale og nationale beslutningstagningsprocesser;
61. påpeger, at farlige situationer og humanitære kriser gør det vanskeligere at sikre handicappede kvinders og pigers sikkerhed og beskyttelse, hvilket i betydelig grad reducerer deres overlevelseshancer; betoner, at kvinder og piger med handicap er mere udsatte end andre personer før, under og efter farlige situationer, f.eks. væbnede konflikter, besættelse af territorier, naturkatastrofer og humanitære kriser; understreger, at det er nødvendigt at bevidstgøre de internationale og nationale organer, der er ansvarlige for folkesundhed, katastrofeberedskab, nødhjælp og humanitær bistand, om handicappede kvinders og pigers rettigheder og specifikke behov og om behovet for at råde over menneskelige og materielle ressourcer til sikring af, at kvinder og piger med handicap nyder godt af universel adgang og lige muligheder i farlige situationer og nødsituationer for på denne måde at undgå mangel på omsorg og/eller uhensigtsmæssige tiltag;
62. betoner, at EU og dets medlemsstater skal anerkende betydningen af at tilskynde til internationalt samarbejde for at støtte nationale bestræbelser på at håndhæve handicappede kvinders og pigers ret til fuldt ud og på lige fod at nyde godt af alle deres rettigheder og grundlæggende rettigheder; understreger, at internationale samarbejdsprogrammer skal være inkluderende med hensyn til kvinder og piger med handicap, hvorfor det er nødvendigt at involvere disses repræsentative organisationer (blandede eller specifikke) direkte i udformningen, udviklingen, opfølgningen og evalueringen af de samarbejdspolitikker, der iværksættes på EU-plan samt på lokalt, nationalt og internationalt plan, ved hjælp af udveksling og distribution af information, erfaringer, uddannelsesprogrammer og bedste praksis;
63. betoner, at EU og dets medlemsstater skal sikre, at deres udviklingssamarbejdspolitikker, -programmer og -projekter integrerer køns- og handicapaspektet som et tværgående aspekt, for på denne måde at sikre, at der udarbejdes specifikke projekter, som fremmer lige muligheder for mennesker med handicap, navnlig kvinder og piger med handicap; mener, at Kommissionen, Europa-Parlamentet og FN, specialagenturer og alle andre internationale, nationale og lokale donoragenturer blandt deres prioriteter skal medtage finansiering af programmer, der er målrettet kvinder og piger med handicap, og afsætte midler hertil i deres generelle programmer samt til programmer eller programdele målrettet kvinder og piger med handicap; mener endvidere, at EU skal medtage handicappede kvinders og pigers rettigheder i sit bilaterale samarbejde og i sit langsigtede samarbejde med lokale myndigheder i tredjelande og tilbyde direkte økonomisk støtte gennem sine multilaterale udviklingssamarbejdspolitikker ved hjælp af økonomiske bidrag til internationale organisationer, gennem samfinansiering med ngo'er i EU og andre steder i verden og gennem politikker forbundet med humanitær bistand;
64. fremhæver betydningen af at fremme europæiske handicappede kvinders aktive inddragelse, via deres repræsentative organisationer (navnlig Det Europæiske

Handicapforum og Den Europæiske Kvindelobby samt disses respektive nationale medlemsorganisationer), i opfølgningen af internationale menneskerettighedskonventioner gennem levering af relevante oplysninger i alternative rapporter, som sammenholder handicappede kvinders og pigers situation med deres grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder;

65. mener, at det er vigtigt at sikre, at de periodiske rapporter, som EU og dets medlemsstater i henhold til menneskerettighedstraktater skal aflægge, indeholder oplysninger om hver enkelt af de rettigheder, der tilkommer kvinder og piger med handicap, herunder om den aktuelle faktiske og retlige situation med hensyn hertil, samt oplysninger om de foranstaltninger, der er iværksat for at forbedre deres situation, og om de vanskeligheder og forhindringer, de er stødt på, navnlig i landdistrikterne; mener, at denne praksis bør udvides til at omfatte alle de institutioner, der arbejder for beskyttelse af menneskerettighederne, både i EU og på nationalt plan, herunder repræsentative organisationer for mennesker med handicap og deres familier, for kvinder generelt og for kvinder med handicap;
66. mener med hensyn til situationen for kvinder og piger med handicap, at en af de største udfordringer består i at integrere handicap i alle kønsrelaterede programmer, foranstaltninger og politikker samt i at udtænke og udvikle positive foranstaltninger for at forbedre deres forhold i betragtning af, at de er ugunstigt stillede;
67. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, Europarådet og FN's generalsekretær.

BEGRUNDELSE

Kvinder med handicap er ikke blot mennesker, der er ude af stand til at gøre bestemte ting, de er frem for alt kvinder og frem for alt mennesker. Når vi taler om dem, skal vi huske på, at vi taler om borgere, kvindelige borgere, som ikke må defineres af deres handicap og ikke ønsker at blive defineret på denne måde. Hver dag står de over for de samme udfordringer og muligheder som andre kvinder. De er venner, døtre, mødre, koner og arbejdstagere. De udfylder forskellige roller ligesom alle andre kvinder. De har mange forskellige evner og kvalifikationer og beriger vores samfund, som bliver mere mangfoldigt. Det er afgørende at tage dette positive bidrag i betragtning, at sætte pris på det og fremme det samt at sikre, at disse kvinders livsplaner også høres, også får en chance for at blive realiseret, ligesom det er tilfældet, når det gælder kvinder uden handicap.

Ligesom deres andre kvinder bør kvinder med handicap sikres ret til at leve et liv, der er kendetegnet ved personlige beslutninger og idéer. For at fremme dette mål må de sociale hindringer fjernes, og der må skabes en positiv bevidsthed om mangfoldighed. Kvinder med handicap kan deltage i det sociale liv på det personlige såvel som det generelle plan med forskellige (supplerende) foranstaltninger: arkitektonisk, indholdsrelateret og elektronisk tilgængelighed, lige adgang til uddannelse og arbejde, ikkediskrimination ved håndtering af kvinders seksualitet og moderskab.

Ændringerne og udfordringerne i de forskellige faser af kvinders liv er af særlig betydning: barndom, pubertet, opdagelse af deres egen seksualitet, moderskab, overgangsalder og alderdom.

I denne forbindelse bør der lægges særlig vægt på kvinder med handicaps barndom og pubertet, for på dette tidspunkt er det muligt at lægge grunden til mange positive udviklingstendenser i voksenalderen. Indførelse af fælles uddannelse for klart at fremhæve og fremme inklusion, fjerne sociale hindringer og øge tilliden. Det er afgørende at bringe spørgsmålet om vold og udelukkelse i sproget og i medierne op i skolerne for at hjælpe børn og unge til at udvikle et retfærdigt sprog baseret på lighed.

Der er bevis for, at kvinder med handicap er udsat for større risiko for vold end andre kvinder. I psykiatrelaterede samfund er risikoen markant øget. Vold kan komme til udtryk i forskellige former: tvungne seksuelle handlinger og voldtægt, tvungen indskrivning i plejefaciliteter, indespærring, indtrængen i privatlivets fred, tvangssterilisation, tvungen svangerskabsforebyggelse, tvungen abort (for blot at nævne nogle få eksempler).

Generelt bør handicappede og ngo'er inddrages i udformningen af normer være standardproceduren, da det er den eneste måde, hvorpå man kan handle "sammen med" handicappede og ikke "på deres vegne". Inklusion betyder at være i stand til at leve frit i et samfund og at yde et bidrag. Det er absolut nødvendigt at opretholde og sikre minimumsstandarder for borgerrettigheder og menneskerettigheder. Derfor er en klar og ikkediskriminerende definition af handicap afgørende, og det anbefales på det kraftigste at benytte definitionen i FN-konventionen om handicappedes rettigheder.

Det skal fastslås, at kvinder med handicap defineres af mange forskellige faktorer, og at

handicappet kun er en af dem. De skal behandles som ligeværdige og fuldgyldige borgere og mennesker. Det modsatte gør sig gældende på det kulturelle område og i medierne, idet kvinder med handicap sjældent afbildes, og en sådan afbildning vil bidrage til at nedbryde mentale hindringer og grænser.

Det er ikke rigtigt at se handicap som en mangel, det fører tværtimod til et ekskluderende tankemønster, der bør forhindres. Mangfoldighed er grundlaget for ethvert moderne samfund. Den kan og bør tilstræbes.

I 2002 havde 38 % af de handicappede (16-64 år) en indkomst (ikkehandicappede: 64 %), i dag i 2013 har kvinder med handicap stadig ikke tilstrækkelige muligheder for at deltage på arbejdsmarkedet. Det er yderst vigtigt at gøre det muligt for alle kvinder med handicap, som er i stand til at arbejde, at gennemføre deres planer for at opnå uafhængighed og blive i stand til at starte deres egen karriere.

På grund af de mange forskellige former for diskrimination er kvinder med handicap ofte væsentligt dårligere stillet end kvinder uden handicap. Denne form for ulige behandling må fjernes, navnlig når det tages i betragtning, at en kombineret drøftelse af diskriminationsspørgsmålet er afgørende. En debat om kvinder med handicap kan og bør ikke gennemføres uden generel hensyntagen til kønsaspektet og til ligestilling mellem mænd og kvinder. Virkningerne af multidiskrimination bør i den forbindelse mindskes, og der bør skabes øget bevidsthed. Generelt bør der navnlig fokuseres på fjernelse af stereotyper og fordomme for at udbrede forståelsen af, at udvikling af en kultur med forskelle og mangfoldighed fører til store samfundsmæssige fordele.

Navnlig i forbindelse med støtte til udviklingslandene skal der tages hensyn til de behov, som handicappede har, for der mangler ofte respekt for de grundlæggende menneskerettigheder. 80 % af alle mennesker med handicap lever i udviklingslandene, hvilket viser, at der er behov for handling. Kvinder med handicap i udviklingslandene står over for enestående hindringer, som ofte fører til strukturel vold.

Problemet med strukturel vold skal behandles separat og udgør et område, hvor EU-politikkerne har stor indflydelse: På europæisk plan er det i forbindelse med det juridiske arbejde med at fastsætte standarder muligt at bekæmpe strukturel vold mod kvinder med handicap ved at anvende "bløde instrumenter" som f.eks. uddannelseskurser, initiativer til at øge bevidstheden og informationskampagner generelt for at forhindre udbredelse af fordomme og for at øge forståelsen for kvinder med handicaps personlige historier.

Det er vigtigt, at FN-konventionen om handicappedes rettigheder gennemføres hurtigt for at gøre de handicappedes garanterede rettigheder til en realitet.

Endelig skal ngo'ernes arbejde for kvinder med handicap og deres betydning for staten og det civile samfund fremhæves.

Vi står over for den udfordring, at kvinder med handicap aktivt skal inkluderes og sættes i stand til at deltage på lige vilkår i samfundet. 15 % af den europæiske befolkning er handicappede. Hver fjerde europæiske familie har et familiemedlem med et handicap. Disse tal viser, hvor vigtigt det er at leve op til vores egne høje forventninger og skabe et miljø, der imødekommer alle EU-borgere på lige vilkår.

18.9.2013

UDTALELSE FRA UDVIKLINGSUDVALGET

til Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

om kvinder med handicap
(2013/2065(INI))

Ordfører for udtalelse: Corina Crețu

FORSLAG

Udviklingsudvalget opfordrer Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. erindrer om, at der på verdensplan anslås at være en milliard mennesker¹, som lever med handicap, og at 80 % af dem lever i udviklingslande; understreger, at kvinder med handicap er meget ugunstigt stillede og har store vanskeligheder med at opnå adgang til ordentlige boliger, sundhedspleje, offentlig transport, almen og erhvervsuddannelse samt beskæftigelse, og at de oplever forskelsbehandling i at få adgang til kredit og andre produktive ressourcer samt sjældent deltager i beslutningstagning;
2. fremhæver det faktum, at kvinder med handicap har en højere risiko for at blive udsat for kønsbaseret vold, seksuelt misbrug og udnyttelse; understreger, at det stadig er meget vanskeligt i mange udviklingslande at undgå vold, anmelde sådanne forbrydelser og få adgang til domstolene samt juridisk og social bistand;
3. understreger vigtigheden af at anvende en kønssensitiv tilgang til handicap i udviklingsdagsordenen for perioden efter 2015;
4. opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til at integrere handicap i udviklingspolitik og i projekter på en koordineret måde og til at fremme en omfattende strategi for fattigdomsreduktion i de geografiske programmer for handicappede kvinder, som sigter på at frigøre deres økonomiske potentiale; understreger, at jordreformer skal sikre ligestilling inden for jordejerskab, også for handicappede kvinder;

¹ Verdensrapporten om handicap (2011), som blev udarbejdet i fællesskab af Verdenssundhedsorganisationen (WHO) og Verdensbanken.

5. anmoder Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten om at indføre overvågningsmekanismer på landeniveau for at evaluere virkningen af deres politik på handicappede kvinder; opfordrer EU til at støtte partnerlandenes indsats med at udarbejde og gennemføre arbejdsmarkedslovgivning i overensstemmelse med konventionen om rettigheder for personer med handicap og ILO-konvention 159;
6. opfordrer Kommissionen til at fremme initiativer, der sigter på at styrke de berørte parter kapacitet til effektivt at gennemføre internationale tilsagn om inklusion af handicappede i udviklingen i overensstemmelse med målene i konventionen om rettigheder for personer med handicap; henstiller, at EU fremmer handicaporganisationernes deltagelse i internationale og nationale beslutningstagningsprocesser.

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	17.9.2013
Resultat af den endelige afstemning	+: 26 -: 0 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Thijs Berman, Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Corina Crețu, Leonidas Donskis, Mikael Gustafsson, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Philippe Boulland, Enrique Guerrero Salom, Edvard Kožušník, Krzysztof Lisek, Isabella Lövin, Judith Sargentini
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 187, stk. 2	Emma McClarkin, Jarosław Leszek Wałęsa, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

20.9.2013

UDTALELSE FRA UDVALGET OM BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER

til Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

om kvinder med handicap
(2013/2065(INI))

Ordfører for udtalelse: Ádám Kósa

FORSLAG

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender opfordrer Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. minder om, at i takt med at befolkningen bliver ældre, stiger andelen af ældre med et handicap, og at de berørte personer sandsynligvis i højere grad er kvinder som følge af deres længere forventede levetid; påpeger, at kvinder med handicap som gruppe i større grad er konfronteret med udelukkelse fra samfundslivet eller i mange tilfælde flere forskellige former for forskelsbehandling og har færre muligheder på arbejdsmarkedet end mænd med handicap samt en lavere erhvervsfrekvens; understreger endvidere, at kvinder med handicap bestrider jobs, der kræver færre kvalifikationer og indebærer mindre ansvar og lavere løn, og at de oplever stor social isolation, større finansiel afhængighed af familien og/eller plejere, samt at antallet af disse er stigende;
2. bemærker, at enhver form for forskelsbehandling på grund af handicap eller køn er forbudt; betoner, at sammenfald mellem sådanne former for forskelsbehandling har særdeles negative konsekvenser for kvinder og piger med handicap;
3. opfordrer medlemsstaterne til at gennemgå deres retlige og politiske rammer med hensyn til deltagelse på arbejdsmarkedet af kvinder med handicap og kvinder med intellektuel funktionsnedsættelse og psykiske handicap; betoner behovet for at vedtage aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger for kvinder med handicap, som giver muligheder for den enkelte, derunder fleksible beskæftigelsesordninger og deltids- og fuldtidsbeskæftigelse, og behovet for at overveje muligheden for at stimulere små og mellemstore virksomheder (SMV'er) ved hjælp af økonomiske incitamenter og anden støtte med henblik på bedre at forene arbejds- og privatlivet; fremhæver, at kvinder med

handicap bør have lige adgang til finansiering af iværksættelse af små virksomheder og andre former for selvstændig erhvervsvirksomhed, og at de også bør have ret til at vælge mellem forskellige former for beskæftigelse; tilskynder medlemsstaterne til at benytte sig af bedste praksis rundt omkring i Europa; opfordrer arbejdsgivere til at foretage rimelige tilpasninger af arbejdspladser og arbejdsforhold for at sætte mere fokus på at skabe incitament for handicappede og aktivt at optage dem på arbejdsmarkedet, hvor der skal være mulighed for at indbringe individuelle tilfælde af forskelsbehandling for en arbejdsret, jf. artikel 5 i direktiv 2000/78/EF;

4. minder regeringerne om, at forskelsbehandling på grund af handicap er forbudt, og opfordrer medlemsstaterne til at gøre en mere ambitiøs indsats for at fjerne de resterende hindringer;
5. beklager, at Rådet endnu ikke har færdiggjort sit arbejde med udkastet til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering på trods af Parlamentets holdning fra 2009; opfordrer Rådet til at sikre, at denne lovgivning vedtages inden udgangen af indeværende valgperiode;
6. anmoder Unionen og medlemsstaterne om at fremme alle borgeres deltagelse i de demokratiske processer, både hvad angår deltagelse i offentlige møder og udøvelse af deres stemmeret og valgbarhed; opfordrer medlemsstaterne til at udpege metoder til at forøge repræsentationen og deltagelsen af kvinder med handicap i beslutningsprocedurerne;
7. henstiller til medlemsstaterne at benytte sig af Den Europæiske Socialfond som et effektivt instrument til at forbedre inklusionsniveauet for kvinder med handicap, herunder unge kvinder, kvinder med indvandrerbaggrund og piger med handicap, i alle vigtige livsaspekter gennem foranstaltninger i form af f.eks. adgang uden hindringer til arbejdsmarked, erhvervsuddannelse og almen uddannelse især;
8. bemærker, at den anvendte terminologi til beskrivelse af fysisk funktionshæmning og fysiske handicaps er forskellig, og at der bør lægges vægt på handicaps frem for funktionshæmning i medicinsk henseende i overensstemmelse med den valgte tilgang i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, som også blev fulgt af Den Europæiske Unions Domstol; betoner, at arbejdsgivere bør fokusere på kompetencer og færdigheder hos arbejdstagere eller jobansøgere med handicap;
9. betoner vigtigheden af at bekæmpe stereotype opfattelser ved på den ene side at fremvise ikke kun positive billeder af, men også inspirerende reelle eksempler på kvinder med handicap, og således vise, hvordan de kan drage nytte af deres kompenserende egenskaber og nyde et givtigt arbejds- og privatliv, og på den anden side at undgå at skærpe negative stereotyper i sprogbrug, debatter og politikker, som vedrører kvinder og piger med handicap; opfordrer Den Europæiske Union til sammen med medlemsstaterne at gennemføre positive foranstaltninger med sigte på at inddrage kvinder med handicap på arbejdsmarkedet;
10. opfordrer medlemsstaterne til at betragte seksuel vold som en alvorlig forbrydelse, som skal kunne retsforfølges, navnlig i tilfælde med kvinder med handicap og især kvinder

med mentalt handicap, og mener, at bevisbyrden i disse særlige tilfælde skal pålægges den tiltalte; opfordrer også medlemsstaterne til at forebygge chikane på arbejdspladsen ved hjælp af effektive chikaneprotokoller i overensstemmelse med anvendelsen af direktiv 2000/78/EF med sigte på at nedbringe det høje antal af voldtægter og sager om seksuel chikane og vold samt tvangssterilisationer, navnlig i store institutioner;

11. understreger vedrørende begreberne miljø uden hindringer og tilgængelighed, at inklusivt design som en innovativ tilgang berører såvel arkitektur som tjenesteydelser, der bedre kan tilpasses alles behov uanset handicap og kan bane vejen for mere bæredygtige og inklusive livsstile; betoner, at adgang til internettet, herunder adgang til ikt-færdigheder, ikke blot kan være til gavn for synshæmmede personer, men også for personer med andre former for handicaps, og at der bør rettes større opmærksomhed mod døve og hørehæmmede, der benytter tegnsprog, i særdeleshed ældre personer med hørenedsættelse, idet antallet og andelen af dem i samfundet er voksende ifølge vurderinger fra WHO; opfordrer derfor Unionen og medlemsstaterne til at udveksle eksempler på innovativt design og til at samarbejde om standardisering;
12. bemærker, at almen uddannelse og erhvervsuddannelse for personer med handicap gennemføres adskilt og utilstrækkeligt i nogle medlemsstater; påpeger betydningen af at inddrage kvinder med handicap i de almindelige uddannelses- og erhvervssystemer i alle tilfælde, hvor handicapet er foreneligt med en sådan inddragelse;
13. understreger behovet for at yde støtte til indvandrepiger og -kvinder med handicap med henblik på at udvikle deres kompetencer og potentiale inden for erhvervsuddannelse og for at give dem mulighed for at opnå passende beskæftigelse;
14. opfordrer Unionen såvel som medlemsstaterne til yderligere at støtte forældre med handicap og især mødre med handicap eller handicappede børn med særligt hensyn til deres vanskelige stilling på arbejdsmarkedet ved at opretholde eller skabe tjenesteydelser, der er bedre tilpasset deres behov, og ved at udvikle generelle positive tiltag under behørig hensyntagen til, at kvinder og piger med handicap i højere grad end gennemsnittet er analfabeter, har lavere uddannelsesniveau, lavere erhvervsfrekvens og bestrider jobs med mindre ansvar og lavere løn;
15. minder om, at enhver fase i en kvindes liv ikke blot giver muligheder, men også ansvar, og at kvinder i den henseende ofte må bære en uforholdsmæssigt stor byrde i form af graviditet og fødsel, når de konfronteres med negative konsekvenser i forbindelse med graviditet, særligt i tilfælde hvor fædrene hverken påtager sig deres ansvar eller bidrager til deres børns trivsel og skæbne, men ignorerer dem; minder om, at begge forældre i en familie skal dele ansvaret ligeligt, medmindre de forudgående og i fællesskab er blevet enige om noget andet;
16. understreger behovet for at respektere menneskerettighederne uden nogen form for forskelsbehandling, navnlig handicappede kvinders ret til lige og tilstrækkelig adgang til lægebehandling og støtte under og efter graviditeter såvel deres ret på arbejdsmarkedet til barsels- eller forældreorlov og sociale ydelser; påpeger, at forholdene bør være af højeste standard i alle medlemsstater og ikke må indebære forskelsbehandling over for kvinder med handicap; understreger, at rettigheder og ydelser skal stilles til rådighed for kvinder med handicap, der migrerer i EU, hvad enten de er arbejdstagere eller ledsagere;

17. fastholder, at et køns- og handicapperspektiv bør integreres i alle Unionens politikker; opfordrer til at indarbejde specifikke tiltag til støtte for unge kvinder med handicap i Unionens og medlemsstaternes forslag med sigte på at håndtere ungdomsarbejdsløsheden;

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	18.9.2013
Resultat af den endelige afstemning	+: 33 -: 0 0: 6
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Regina Bastos, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Frédéric Daerden, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Andrea Zanoni
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Claudette Abela Baldacchino, Georges Bach, Jürgen Creutzmann, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Ria Oomen-Ruijten, Antigoni Papadopoulou

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	3.10.2013
Resultat af den endelige afstemning	+: 17 -: 2 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Regina Bastos, Andrea Češková, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Izaskun Bilbao Barandica, Minodora Cliveti, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Christa Kläß, Doris Pack, Angelika Werthmann
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 187, stk. 2	Gesine Meissner